

"Nodokļu amnestija" beidzas 1.jūlijā

2016-06-14

Uzņēmums 01.06.2014. noslēdzis pakalpojuma līgumu par telpu uzkopšanu ar mikrouzņēmumu nodokļa (MUN) maksātāju. Mikrouzņēmuma īpašnieks ir uzņēmuma bijušais darbinieks, kas tiešā veidā neveic telpu uzkopšanu, bet ir norīkojis darba izpildei citu personu. Mikrouzņēmuma darbinieks nav pakļauts uzņēmuma noteiktajai darba kārtībai un rīkojumiem - pakalpojuma saņēmējs viņam nenosaka kvalifikāciju, un atlīdzība netiek aprēķināta no nostrādātā laika. Mikrouzņēmums veic darbu ar saviem darbarīkiem. Tā īpašnieks pēdējo 12 mēnešu laikā no dienas, kad uzsāka pakalpojumu sniegšanu, bija darba tiesiskajās attiecībās ar uzņēmumu, kam mikrouzņēmums sniedz pakalpojumu.

Vai šāda darījuma ar mikrouzņēmumu gadījumā uzņēmumam ir jāmaksā iedzīvotāju ienākuma nodoklis (IIN) un valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas (VSAOI), ja mikrouzņēmuma īpašnieks darba izpildei ir norīkojis citu personu? Vai pakalpojuma sniedzēja norīkotā persona ir uzskatāma par pakalpojuma saņēmēja darbinieku?

Atbild Aleksandrs Ļeščinskis:

Atbilstoši likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" (likums par IIN) [17.²panta](#) 2.daļai ar darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšanu šā panta izpratnē saprot tādas tiesiskās attiecības, kurās darba devējs slēdz darba līgumu ar darbinieku, lai to norīkotu uz laiku vai pastāvīgi veikt darbu citai personai, tās labā un vadībā. Ar darbaspēka nodrošināšanas pakalpojumu sniegšanu šā panta izpratnē saprot arī attiecības, kuru ietvaros pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

- mikrouzņēmuma darbiniekus vai īpašniekus pakļauj tās personas noteiktajai darba kārtībai un rīkojumiem, kuras labā veic darbu;
- persona, kuras labā veic darbu, nosaka personāla skaitu un kvalifikāciju;
- atlīdzību MUN maksātājam aprēķina atkarībā no nostrādātā darba laika;
- persona, kuras labā veic darbu, nodrošina personālu ar lielāko daļu pamatlīdzekļu, darbarīku un materiālu;
- pēc darījuma būtības var secināt, ka tā mērķis ir aizstāt darba tiesiskās attiecības ar cita veida tiesiskajām attiecībām, lai samazinātu par darbiniekiem budžetā maksājamā IIN un VSAOI apmēru. Par šādu mērķi īpaši var liecināt apstākļi, ka persona — MUN maksātāja darbinieks — pēdējo 12 mēnešu laikā no dienas, kad uzsākta pakalpojuma sniegšana, ir bijusi darba tiesiskajās attiecībās ar personu, kuras labā tā sniedz pakalpojumu (veic darbu), vai arī šīs personas vārdā ir nodrošinājusi pakalpojuma sniegšanu un pārstāvējusi

to.

[Likuma par IIN](#) pārejas noteikumu 117.punkts paredz, ka [17.²panta](#) 2.daļas pēdējais punkts stājas spēkā 01.07.2015. Attiecībā uz līgumiem, kas noslēgti līdz 30.06.2015, [17.²panta](#) 2.daļas 5.punktu piemēro no 01.07.2016.

No uzdotā jautājuma var secināt, ka puses konkrētajā situācijā ir veikušas darbības, lai attiecības vismaz formāli neatbilstu likuma par IIN [17.²panta](#) 2.daļas 1. - 4.punktiem. Tomēr papildus ir jāizvērtē atbilstība arī likuma par IIN [17.²panta](#) 2.daļas 5.punktam. Proti, jāizvērtē, vai pēc savas būtības struktūra nav izveidota tikai tādēļ, lai izvairītos no pienākuma maksāt IIN un VSAOI. Jāņem vērā, ka no 01.07.2016. Valsts ieņēmumu dienests varētu sākt pastiprināti vērtēt atbilstību šim punktam. Līdz ar to apstākļi, kam īpaši jāpievērš uzmanība, ir pakalpojuma sniedzēja (mikrouzņēmuma) ekonomiskā atkarība no personas, kurai tas sniedz pakalpojumus. Ja mikrouzņēmumam ir tikai 1 klients, pastāv ļoti liela iespēja, ka tiks konstatēta atbilstība likuma par IIN [17.²panta](#) 2.daļas 5.punktam.